

Torsketrålere og leveringsplikt

- resultater fra ei evaluering

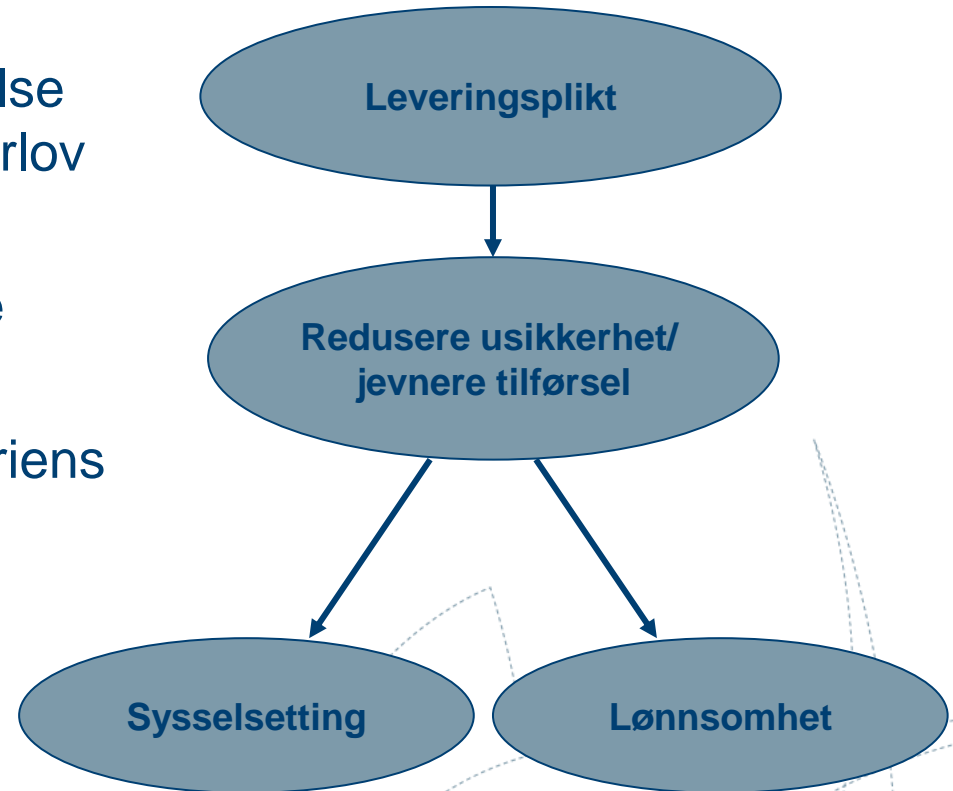
John R. Isaksen

Gjennomgang

- Leveringsplikt
 - Hva var det?
 - Hva er det?
- Torsketrålerflåten med leveringsplikt – før og nå
- Råstofflyt i 2004
 - Frosset vs. ferskt råstoff
 - Hvem kjøper råstoff?
- Lønnsomhet i verdikjeden og leveringspliktens framtid

Hva er leveringsplikt?

- Fiskeindustri gitt ervervstillatelse med dispensasjon fra Deltakerlov
 - Tildelt fangstrettigheter
 - Industribedrifter eide trålere
- Innført for å bedre fiskeindustriens rammebetingelser
 - Dempe usikkerhet i råvaretilgang
 - Sikre sysselsetting
 - Bedre lønnsomheten
- Også kommuner med i arbeidet...

Ferskfisktrålere styrt av nordnorske filetanlegg

Leveringsplikt

- I det øyeblikk ferskfisktrålere og tilgodesette landanlegg ikke lengre var under samme eierskap oppstod problemer
 - og leveringsplikt til landanlegg ble lagt inn i konsesjonsdokumentene, som i eksempelet under:

«Fartøyet må ikke drive tilvirkning for produksjon av fangst om bord. Det må heller ikke installeres utstyr for slik produksjon om bord. Fartøyet skal levere sine fiskefangster ihht leveringsavtale mellom [X] og [Y] (dato). Leveringsavtalen innebærer at fartøyet er forpliktet til å levere sin fiskefangst til [Y] eller det anlegg i [fylket] [Y] bestemmer. Se brev fra FKD [dato], der det fremgår at ved en eventuell nedbygging av industrivirksomheten ved [Y] vil ervervstillatelsen og trålkonsesjonene kunne bli trukket tilbake. Videre gjøres det oppmerksom på at [X] sine konsesjoner for å drive de [n] trålerne er knyttet til industrivirksomheten i [sted/region] og vil ikke bli tillatt skilt fra denne virksomheten. Det vil heller ikke bli gitt tillatelse til at fartøyene overføres til søsterselskap e.l.»

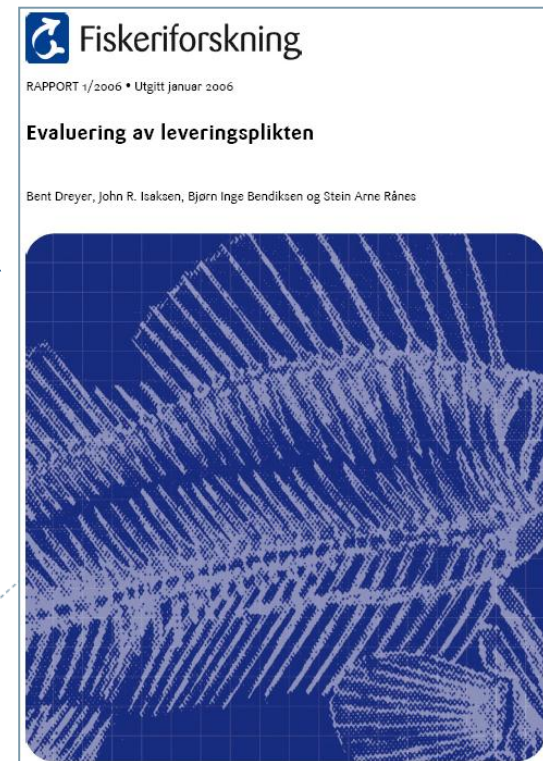
[våre innskytelser i klammeparentes]

Under press fra flere hold

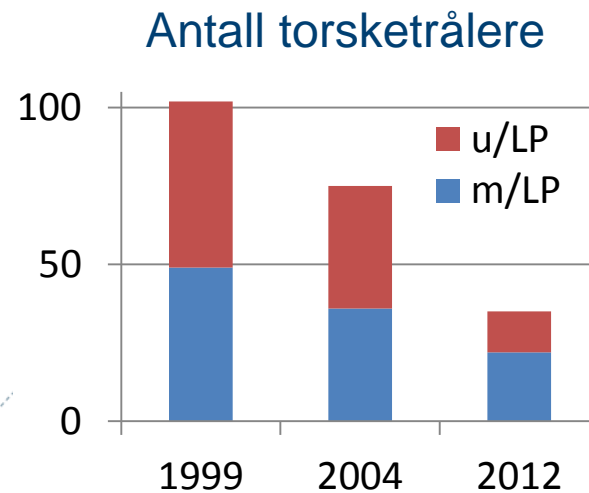
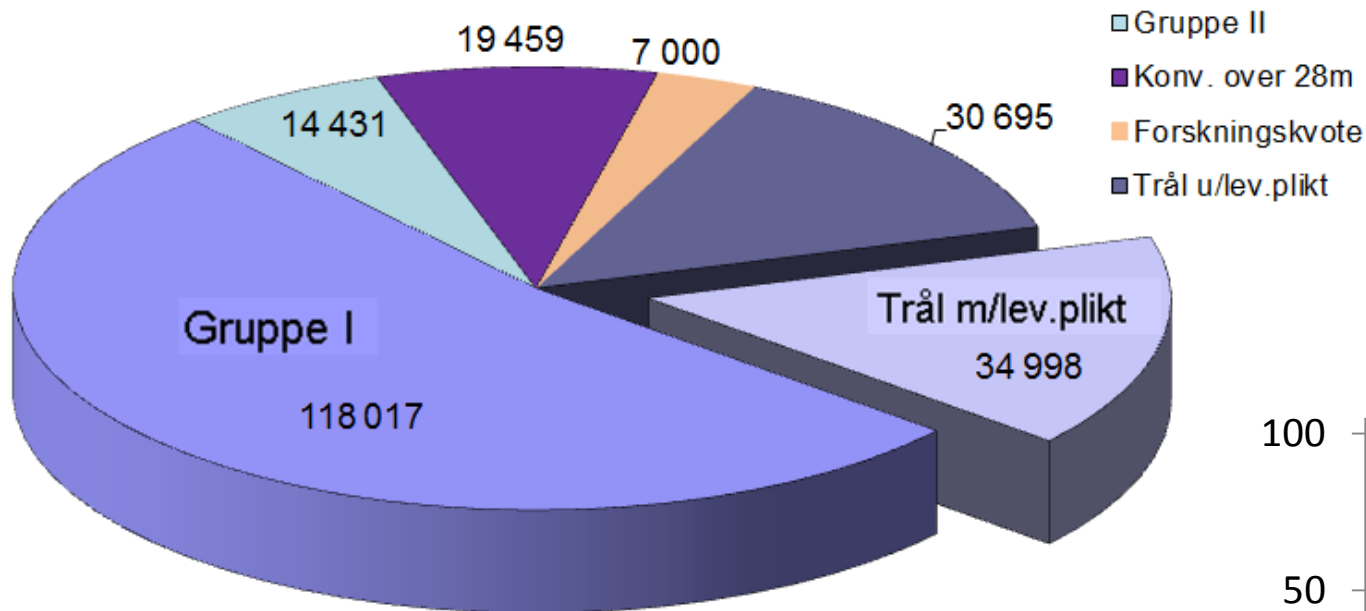
- **Struktur:** Konkurser på hav og land (på 80-tallets fallende kvoter og i landindustrien de siste 15–20 åra)
- **Teknologi:** Ombordfrysing; Auksjoner; Fryselager.
- **Fangstreguleringer:** Trålstigen; Kvotefordeling; Refordeling; Distriktskvoter; Periodisering; Bonusordning
- **Lovverk:** Eierskapsutvalget 2002. Forskrift sept. 2003 – fra leveringsplikt til tilbudsplikt (80 % torsk, 60 % hyse). Levering til anlegg som driver bearbeiding av fisk. Regioninndeling. Pris-institutt. Innstramming 2006; kjøperne må bearbeide minst 70 prosent av leveringspliktig torsk. *Innstramming kommer...*

Evaluering av leveringsplikten (2004)

- Står vilkår og forskrift i stil med utfordringene knytta til råstofforsyning?
- Er mottaksbedriftene «verdige» mottakere? Hva produseres? Er leveringspliktig råstoff egnet?
- Oppfylles målet med leveringsplikten? Samfunnsøkonomi...
- *Leveringsvilkår til landsdel, fylke, region, kommune, sted, bedrift – svært dynamisk...*
- Og hva fant vi?

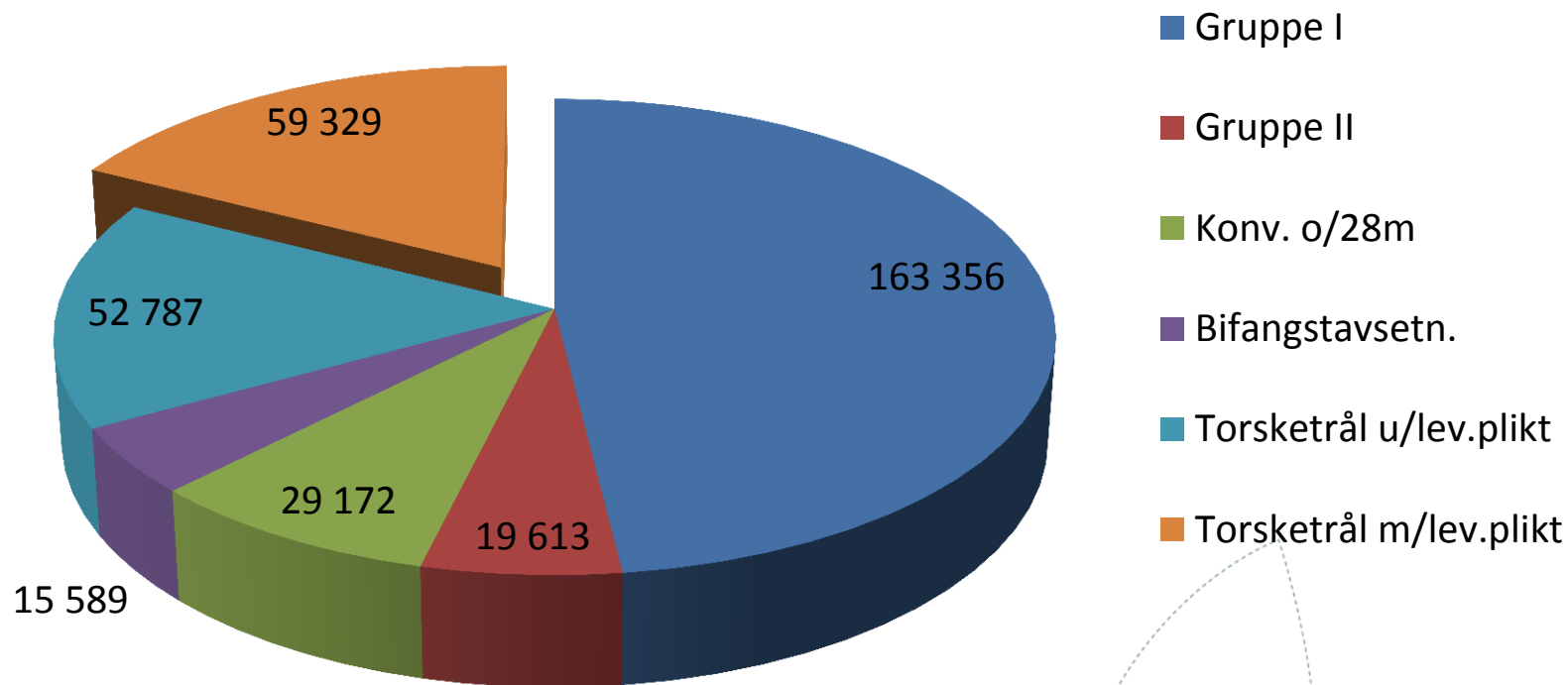

2004: Totalkvote torsk: 224 600 tonn

15,6 % av norsk torsk kvote til trålere med leveringsplikt
- Men 80-prosentregelen reduserer det til 28' tonn/ 12,5 prosent

2012: Totalkvote torsk: 340 000 tonn*

17,5 % av norsk torskekvote til trålere med leveringsplikt
- Og «80 prosentsregelen» reduserer det til 47,5' tonn/14 prosent

Leveringsplikten i 2004 (og i dag...)

- 36 (av 75) med leveringsplikt – 6 uten industritilknytning
- 25 leveringspliktige trålere tilhørte de «6 store»:

I dag: 22 (av 35) med leveringsplikt – 5 uten industritilknytning

- AKER (Finnmark hf, Nordland hf, H.fest if) 11 fartøy (28,7)
- NERGÅRD 6 fartøy (12,4)
- Holmøy, Remøy, Gjørund, Roaldsnes 5 fartøy (5,5)
- 2,35 leveringspliktige kvotefaktorer «borte»:
 - Utkjøp/kompensasjon på Skjervøy og Hasvik
 - Leveringsplikt til Øksnes utgått, fartøy er fiskereide

Fylke	Merke	Navn	Eier (2004)	Eiers industrikobling	Leveringsplikt (2004)	Info og tilleggskvoter (2004)	Region
Finnmark	F2H	"Jergul"	Hammerfest Industrifiske	NWS Hammerfest	NWS Hammerfest (6,0)	- Enh.kvote "Stallo" F84H (0,2) - Slumpfisk "Skaidi" F74H, fra 7.10	II
	F69H	"Rairo" (til 24.11)				- Enh.kvote "Stallo" F84H (0,2) - Slumpfisk "Skaidi" F74H, 7.10-24.11	
	F74H	"Skaidi"				- Enh.kvote "Stallo" F84H (0,4) - Rederikvote "Doggi" F42H (1,0)	
	F87H	"Gargia"				- Enh.kvote "Stallo" F84H (0,2) - Slumpfisk "Skaidi" F74H, 7.10-	
F149M	"Rairo" (fra 3.12)	Finnmark Havfiske	ToBø Fisk og NWS Hammerfest	- Finnmark (0,35) - Øst-Finnmark (0,23)	Erstatningsfartøy for "Barents Eagle" F143H, (0,35), 3-22.12 - Enh.kvote "Jentoft Sr.", 3.-22.12 (0,23)	I/II	
F202NK	"Nordøytrål"	Kjølnestrål	Storbukt fiskeindustri	Storbukt Fiskeindustri (1,0)	Erstatn.fartøy "Comet" F350NK, 12.11-	II	
F113NK	"Nordfjordtrål"	Sletnestrål	Westfish Aarsæther	- 80/20 Mehamn/Bugøynes, evt. Øst-Finnmark (1,0) - Berlevåg el. Øst-Finnmark (1,0)	- Enh.kvote "Berlevågfisk" F5B, 17.8- - Rederikvote "Makkaur" F70B, 8.11- - Slumpfisk "Sletnes" F180G, 30.12- - Slumpfisk "Varak" F101LB, 20.12-	I	
F180G	"Sletnes"	Helnestrål (til 15.8), så Makkaur Havfiske		- Mehamn, evt. Øst-Finnmark (1,4) - uten leveringsplikt (0,35)	- Rederikvote "Makkaur" F70B, 8.11- - Slumpfisk "Varak" F101LB, 20.-29.12		
F101LB	"Varak"	Kjøllefjord Havfiskeselskap		Aarsæther (Kjøllefjord)	-Båtsfjord, Vardø og Kjøllefjord (1,0) -3 nedlagte vardø-bedrifter (0,33) Til sammen (2,2063) <u>Rederikvote:</u> -Båtsfjord, Vardø og Kjøllefjord (1,0)		- Enh.kvote (0,33) "Kerak" F50V Rederikvote fra "Skjøtningberg" F67BD og "Vadsøjenta" F2VS (2,68)
F17BD	"Båtsfjord"	Båtsfjord Havfiskeselskap	Aarsæther (Båtsfjord)	-Båtsfjord, Vardø og Kjøllefjord (1,0) -Aarsæther Kjøllefjord (0,75) Til sammen (2,4361) -3 nedlagte vardø-bedr. (0,33) -Vadsø (1,0)	- Enh.kvote "Skj.berg" F7LB, (0,75) - Slumpfisk "Varak" F101LB, 20.12- - Slumpfisk "Sletnes" F180G, 30.12-	I	
F18BD	"Persfjord"			-Båtsfjord, Vardø og Kjøllefjord (1,0) - 3 nedlagte vardø-bedrifter. (0,33) Til sammen (2,4476) -uten leveringsplikt (0,35)	- Enh.kvote (0,33) "Kerak" F50V		
F110BD	"Atlantic Star"	Nordfjord Havfiske	Ingen	Båtsfjord, evt. Øst-Finnmark (1,0)		I	
F62HV	"Riston"	Riston Fiskeriselskap	Ingen	Sørvær - Hasvik (1,0)		II	
F321A	"Arctic Swan"	Arctic Swan KS	Ingen	Nord-Norge (1,0)		I-III	
N100Ø	"Sunderøy"	Myre Havfiske "Kirkøy" til 8.3 "Sunderøy" fra 23.8	Ingen	Berlevåg evt. Øst-Finnmark (0,35) - uten leveringsplikt (1,35)	Torskestrål (1,0) uten leveringsvilkår. - Enh.kvote "Berlevågfisk 2" N377Ø, (0,35), 23.08- - Enh.kvote "Gjøsund" N182Ø (0,35)	I	
M220G	"Stomes"	Gjøsund Fiskebåtrederi	Ingen	Finnmark (0,869) -uten leveringsplikt (0,12), fra 13.12	- Enh.kvote "Mot Senior", F53B, (0,35)	I/II	

Leveringsplikt og eiere i 2004

"Gruppe"	Rederi	Fartøy	Kvotefaktorer		
			Med leveringsplikt	Uten leveringsplikt	Totalt
De seks store	Lofoten trålerrederi	5	7		7
	Westfish-Aarsæther	5	10,15	0,7	10,85
	Hammerfest Industrifiske	4	6		6
	Nergård	4	5,58	0,7	6,28
	Mackzymal	4	5		5
	Havfisk	3	5		5
Små industrieide	Framnes/J.M. Nilsen	2	2		2
	Storbukt fiskeindustri	1	1		1
	Finnmark havfiske	1	0,58		0,58
	Mefjordbas	1	0,35		0,35
Fristilte	Myre havfiske	2	2,35	1,35	3,7
	Nordfjord havfiske	1	1		1
	Riston fiskeriselskap	1	1		1
	Arctic Swan KS	1	1		1
	Gjøsund Fiskebåtrederi	1	0,87	0,12	0,99
Totalt		36	48,88	2,87	51,75

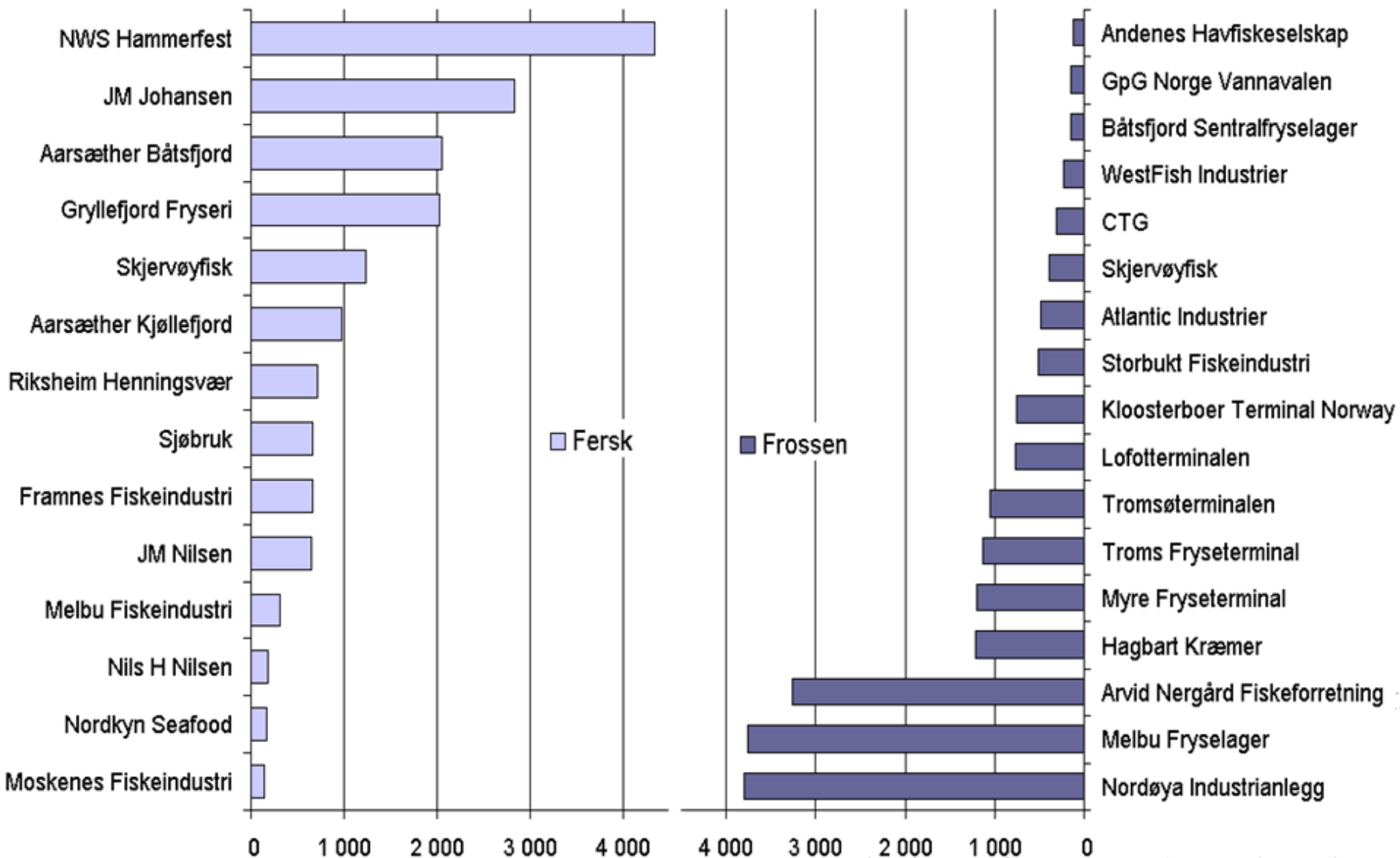
Råstofflyt 2004

- 28 geografiske lokaliteter, eller anlegg, tilgodesett
- Halvparten av torsken fra leveringspliktige trålere ombordfrosset
 - Store prisforskjeller (per kg rund vekt):

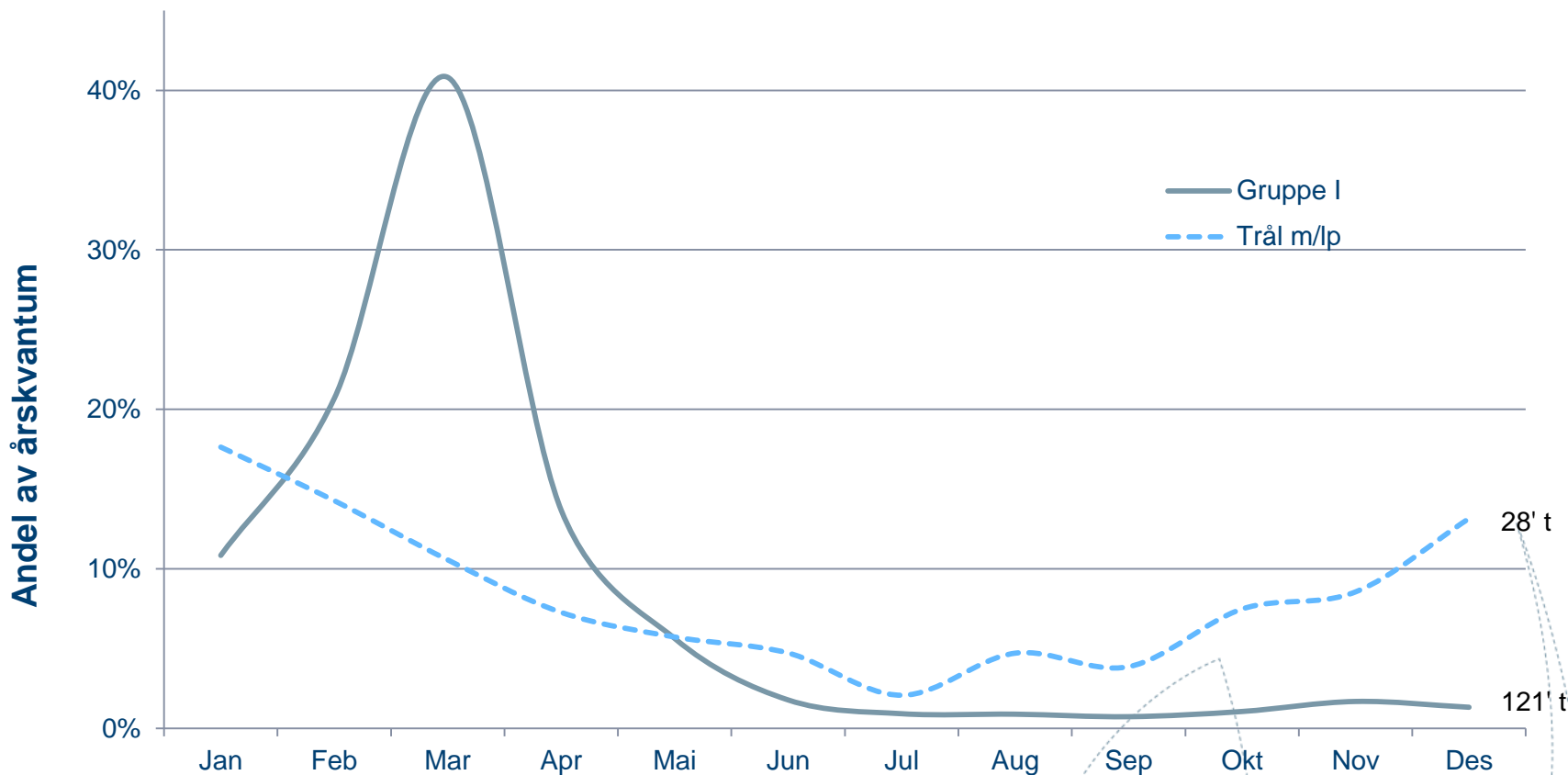
	<i>Trålere med leveringsplikt</i>			<i>Trålere uten leveringsplikt</i>		
	<i>Volum</i>	<i>Pris</i>	<i>Andel</i>	<i>Volum</i>	<i>Pris</i>	<i>Andel</i>
Fersk	17.034	kr 10,47	47 %	1.922	kr 11,89	11 %
Frossen	19.523	kr 12,80	53 %	15.955	kr 13,37	89 %
<i>Total</i>	<i>36.556</i>	<i>kr 11,72</i>	<i>(67 %)</i>	<i>17.877</i>	<i>kr 13,21</i>	<i>(33 %)</i>

- Nord-Norge er tilgodesett – nesten alt landes her – men mye går til kjøpere i sør
 - Troms lekker mest (fryseterminalene) – Finnmark er tettest
 - Lekkasjen går til Møre og Romsdal
 - 27 600 tonn av totalt 36 000 tonn, landes i Nord Norge

2004

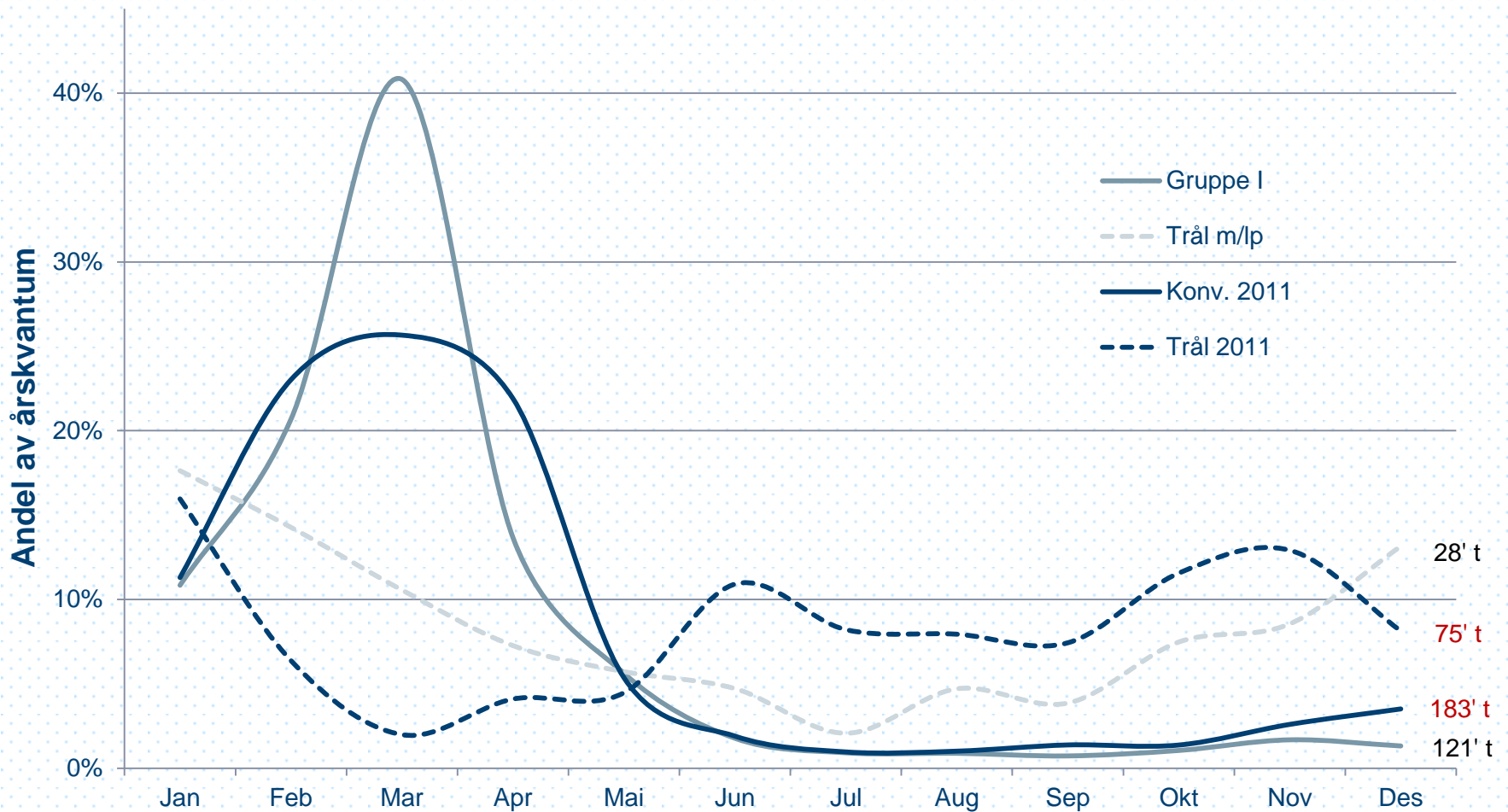

Sesongprofil – nordnorske landinger 2004

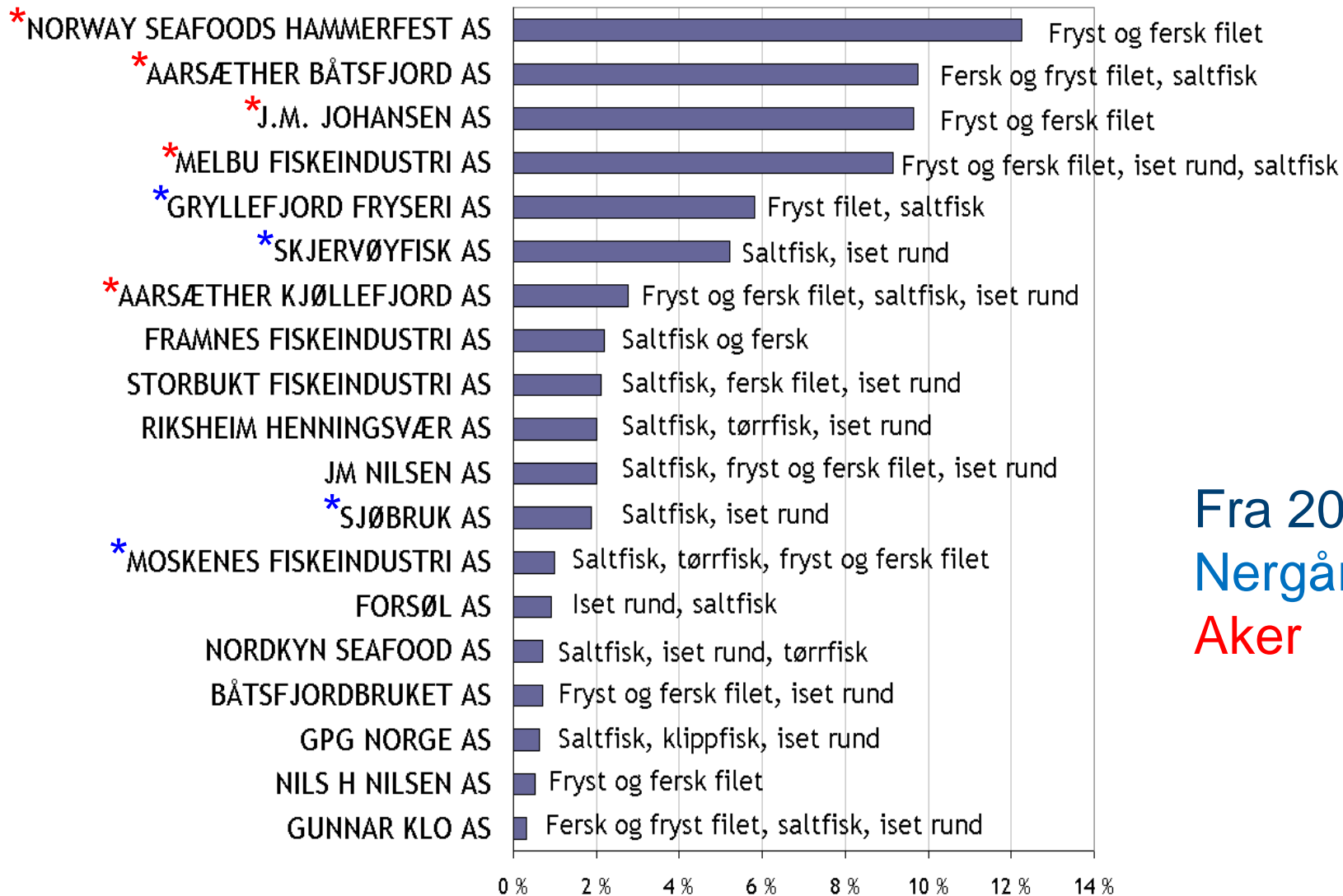

- Leveringspliktige trålere bidrar i liten grad til å utjevne sesongprofilen generert av kystflåten
 - Kanskje noe bedre seinere år...

Sesongprofil 2004 vs. 2011

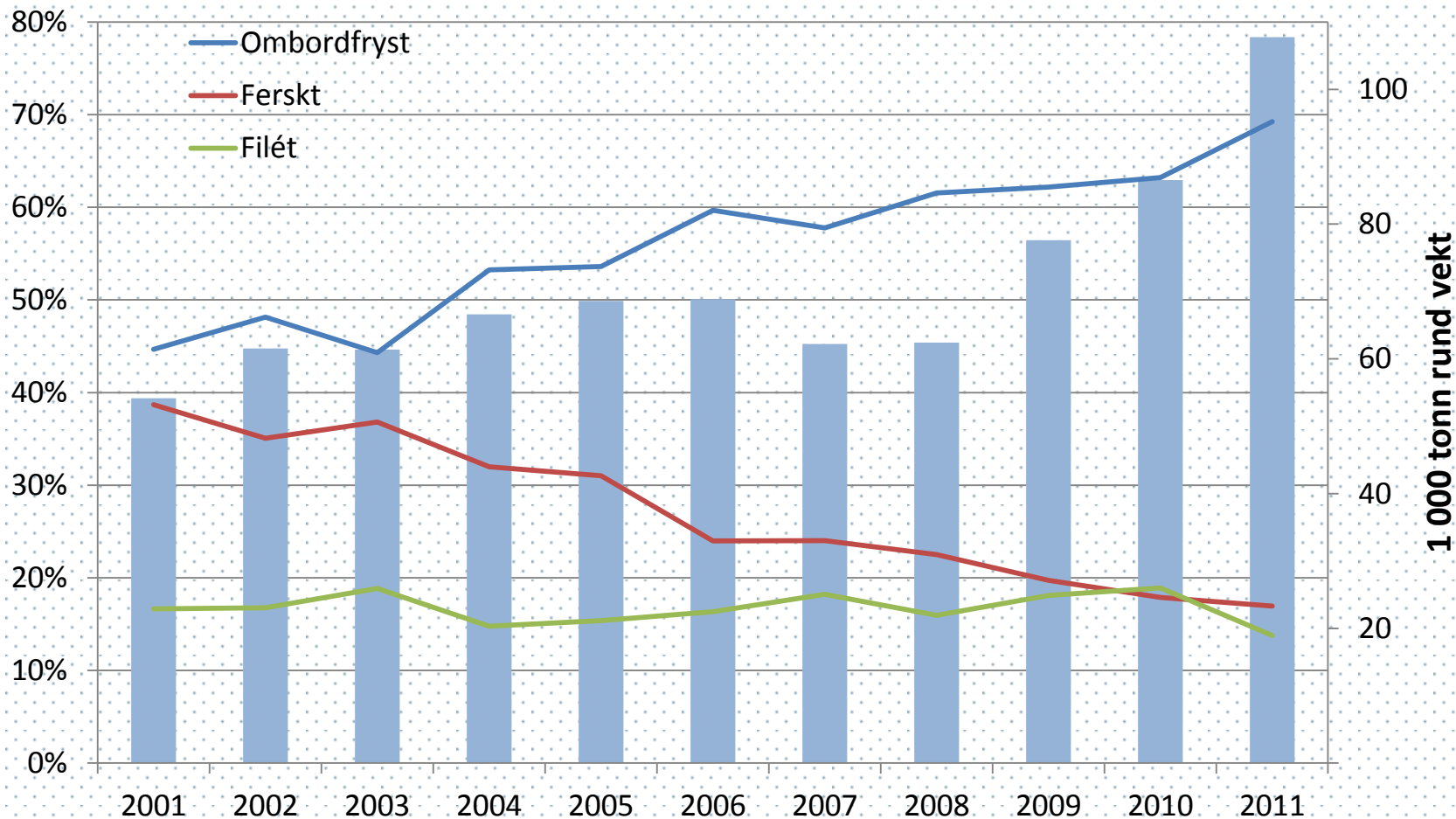

Hvor går leveringspliktig torsk – 2004?

Fra 2005:
Nergård
Aker

Torsketrållandinger 2001–2012

Lønnsomhetsfaktorer – trålere og filetanlegg

Torsketrålere m/lev.plikt

- Høyest mulig pris
 - frysing om bord
 - tilby et globalt marked
- Ta hele kvota
 - så stor kvote som mulig
 - strukturering
- Lavest mulig fangstkostnader
 - fangst på høy tetthet
 - nært land
 - stor fisk gir økt pris per kg

Filetindustribedrifter

- Lavest mulig pris
 - Minstepris
 - Råstoffkostnad sentral
- Store volum
 - å fordele faste kostnader på
 - jevnt over året (leverings-sikkerhet)
- Ferskt råstoff av god kvalitet
 - Utbytteavhengig
 - Fersk loins er «indrefiléten»

- "Landinger fra egen flåte er en nødvendighet for å overleve. Kontroll over leveransene er et 'must' for å sikre langsiktighet i planleggingen og dermed lønnsomhet"

- "Vi føler ikke at vi har kompetanse til å kjøpe oss inn på fartøysiden. Nå som auksjonsmarkedene vokser og fungerer stadig bedre kan vi heller betale en betydelig 'overpris' i stedet for å binde midler i fartøyinvesteringer"